

Celi dan terdo delati — pa ne imeti potrebnega po svojem stanu, to je težko. Res da ima vsak stan svoje težave, pa je tudi s časnimi dobrotami obdarovan; ali učitelj ima veliko veliko dela, dela težavnega; tudi se mora, če vsaj ne prav dolgo, vendar nekoliko let pripravljati za svoj stan; pa kako pičlo se mu merijo časne dobrote!

„Volu, ki ti žito mane, nikar ne zavezuj gobca“, je bilo že Izraelcem zapovedano; ljudje pa odmerjajo plačo učiteljem ne veliko bolje kakor delavcem in najemnikom, ki imajo res da težavno delo, katero pa vendar le brez posebne učenosti opravljajo. Učitelj si pa mora napraviti to pa uno reč, in palec mu tudi ne sme radovedno gledati iz čevlja ne srajca se na prodaj ponujati iz rokava. Ljudje nas tudi zato tako malo čislajo, ker smo ubogi; bogatemu pa povsod vse velja; on je kmali zadosti moder, da ima le kaj bankovcev v listnici in v žepu dovolj kebrov.

Sedaj vendar ne boš rekel, da jaz vse drugačno vidim, kakor je v resnici, ker sam veš in skušaš, da to ni izmišljena basen. Pa, ker si mi v prvem listu podajal tako dobre svete, prosim te, svetuj mi tudi sedaj kaj dobrega. Naj bolje me boš pa razveselil, ako mi naznaniš, da nam je učiteljem plača zboljšana vsaj vsakemu za kakih 100 forintov, in da bomo na starost penzije dobivali. Pa nikar ne zameri, če te malo zbadam, sej me poznaš, da ne mislim tako hudo, akoravno mi včasi kaj skipi, in verjemi mi, da mi je vsaki tvoj svet zelo ljub. Bodí zdrav, in piši kmali svojemu odkritoserčnemu prijatu Tugoslavu.

Malikoslovje.

Spisal Fr. Metelko.

(Dalje.)

Harvit, Garovit, Jerovit, je kar Jaro — Vit (bog pomladi).

Henil, Heynal, Eynal, Hina, vse te imena pridejo, kakor kaže, od slovenskega boga imenovanega Gonilo ali Gonidlo. Na dan njegovega praznika so bile črede brez pastirjev, v zaupanji v božje varstvo, na plano puščene. „*Audi vi de quodam baculo (H. str. 370), in cujus summitate manus erat, unum in se ferreum tenens circulum (mende znamnje solnca, ki so ga molili), quod cum pastore illius villae, in qua is fuerat, per omnes domos has*

singulariter ductus in primo introitu a portitore suo sic salutaretur: „Vigila, Henil vigila!“ sic enim rustica vocabatur lingua et epulantes ibi delicate de ejusdem se tueri custodia stulti autumabant“.

De so temu bogu veliko čast skazovali, že to pokaže, ker so njegov praznik s solnčnim praznikom zedinili, in ga tudi imenovali praznik solnčnih žarkov: morebiti zato, ker solnce s svojimi žarki ponočno voléjo zgrabljivost ovira.

Skorej gotovo je od tod krajno ime Hine.

Hladolet (Saturnus), Hlodina, Hlodana — tukaj, kakor v več krajih je *h* namesti *g* — tedaj Glodina, ki je bila po Jungmanu pri starih Slovenih prva boginja zemlje, ker mora zemlja biti obdelana (glodana), de sad rodi.

Hobor, Ober (ambro, gigas) izpeljuje Šafarik od keltiških Ambronov, Grimm od Avarus, Abarus, in Schloetzer od Hun in Avar; ker se *a* velikrat v *o* premeni. (H. str. 325.)

Hudak, Chavdak, Chundak, je bil kakor Vrag (Vrah) v verstí pa na nižji stopnji Černoboga.

Hvor (Chowor, Chworz) je bilo osebodétje (Personifikation) viharja.

Ipabog, kar Veles.

Ispolin (Riese) pri Rusih, meri na „gens Spalorum“ pri Jornandu (H. str. 326).

Jaga — Baba in Ježi — Baba ste eno; indijanska boginja Bhadrakali se ji enako čísla.

Jasni, bog svetlobe, kar je tudi solnce bilo.

Jutrobog, Jutrebog, t. j. jutrenjica, danica.

Kalenda, pomeni mlado solnce, ki se je mesca Grudna darovaje částilo, od kal (?) (Keim).

Karvit je kar Horvit ali Herovit, Gerovit itd.

Koleda, boginja pomladi pri Uskokih, v Dalmaciji pa solnčne obratitve; morebiti od kolo (Jubelfest). Koledniki so, ki dari za cerkev pobiraje po hišah pojejo.

Kašče, Košče od kost (Skelett) je bil med pošasti štét.

Koltki, morebiti goltki, so bili hudirji. H. str. 229 se bere: „Apparebant Koltki aegrotis, praesertim nocturno tempore, luna lucente, credebantur etiam tum nutritoribus suis comportare frumentum ex ingratorum horreis et granariis ablatum“.

Kontina ali končina so se imenovali malikovavski tempelj-
ni, morebiti zato, ker se je v njih zakon (ukaz) razlagal.

Kovára, boginja podzemeljskih zakladov od kov (ruda).

Krak, Krok je bil mogočen knez, skoraj na pol bog; pravijo, de je v Krakovem na Poljskem zmama v jami, ki jo še zdaj kažejo, prebivajočega s svojo zvijačo končal.

Kremera kar Kovára.

Krive ali Trive je bil véliki duhoven, ki je imel svojo hišo na stermini visoke goré. Préd-nj je móгла vsaka duša iti, preden je šla v večnost; zato so z merličem vselej tudi parklje ali kremplje pokopali, de je móгла njegova duša po stermini do vélicega duhovna priti.

Kervnik, v Serbskem ubiica, je bil, kateri je kri prelival.

Kupalnica (kopavnica, ognjena kópel) se je imenovala velika slovesnost, ko so po nóci, kadar je bil dan nar dalji, na gorah solncu v část darove žgali. Ostanke te slovesnosti imajo še zdaj, kér Krés žgo. Od nje je pél Jarnik:

Stari Krés nekđaj očovam
Našim svét, al' nam sinovam.
Skoro iz spomina vzét.

Teodoret pisatelj V. veka od 2. Reg. XVI. 3. pravi: „Vi-di... accendi rogos et trans eos saltare aliquos, non solum pueros sed etiam viros, infantes autem per flammam ferri a matribus: videbatur autem esse quaedam expiatio et purgatio.

Kurent bog vina in pirovanja.

(Dalje sledi.)

Šolska roba.

Vaje za spisje. Čedni otrok. Čedni otrok se vsaki dan umije in si poravná lasé; ne pomaže obleke in se ne valja po prahu in blatu; kedar ima umazane roke in obraz, se umije. Vsi ga imajo radi.

Hlapec. Hlapec je posel, in pomaga gospodarju delati. Zvesti hlapec je priden in rad dela, in vedno skerbi, da bi gospodarju kaj koristil. Nobeno delo mu ni pretežko. Dobri hlapec se tudi lepo vede in je poterpežljiv; nikoli ne kolne in ne razgraja; z vsemi je miren, lepo oskerbuje živino in je ne terpinč. Takega hlapca ima Bog rad in ga tudi ljudje ljubijo.

Dekla. Dekla pomaga gospodnji delati, vendar ne dela samo domá, ampak tudi na polji. Dobra dekla je pridna in zvesta, moléča, sramožljiva in čedna; je varčna, da stara ne strada in si ne napravlja nepotrebne obleke. V nedeljih in praznikih, kedar nima dela, gre v cerkev in tudi domá bere dobre spise. Dobra dekla je sreča pri hiši.

Šolska izba. Šolska izba je v šolskem poslopji; je prostorna, visoka in svitla; v nji je več reči, ki so potrebne za nauk, in ki se jim pravi šolsko orodje. V šoli so učenci in učenik. Učenik uči, učenci pa poslušajo in odgo-varjajo. Šolska izba mora biti vedno čedna.